

УДК 338.24:502

DOI: 10.35340/2308-104X.2020.89-4-20

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-
УПРАВЛІНСЬКІ ЗАСАДИ
РОЗВИТКУ «ЗЕЛЕНОЇ»
ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ****ORGANIZATIONAL AND
MANAGEMENT
FUNDAMENTALS OF GREEN
ECONOMY DEVELOPMENT IN
UKRAINE**

КУМАЧОВА А. С.,
кандидат наук з державного
управління, доцент кафедри
управління персоналом та
економіки підприємства,
Донецький державний
університет управління

KUMACHOVA A.,
PhD in Public Administration,
Associate Professor at the
Department of HR Management and
Business Economics,
Donetsk State University of
Management

В статті розглянуто особливості розбудови інституційного середовища з метою розвитку «зеленої» економіки на прикладі ряду країн. Обґрунтовано роль та завдання для інституцій, відповідальних за впровадження державної політики розвитку «зеленої» економіки на національному рівні України. Сформульовано основні загрози та надано рекомендації щодо підвищення спроможності адміністративних територій України до трансформації у бік «зеленої» економіки. Запропоновано організаційний механізм державної політики розвитку «зеленої» економіки в Україні, обґрунтовано переваги та вимоги до його розбудови.

Ключові слова: «зелена» економіка, організаційний механізм, інституційне середовище, державна політика, стейкхолдери, сталий розвиток.

В статье рассмотрены особенности развития институциональной среды с целью развития «зеленой» экономики на примере ряда стран. Обоснована роль и задачи для учреждений, ответственных за внедрение государственной политики развития «зеленой» экономики на национальном уровне Украины. Сформулированы основные угрозы и даны рекомендации по повышению способности административных территорий Украины к трансформации в сторону «зеленой» экономики. Предложен организационный механизм государственной политики развития «зеленой» экономики в Украине, обоснованы преимущества и требования к его развитию.

Ключевые слова: «зеленая» экономика, организационный механизм, институциональная среда, государственная политика, стейкхолдеры, устойчивое развитие.

The article considers the peculiarities of building the institutional environment in order to develop a green economy on the example of a number of countries. The role and tasks for the institutions responsible for the implementation of the state policy of green economy development at the national level of Ukraine are substantiated. The main threats are formulated

and recommendations are made to increase the capacity of administrative territories of Ukraine to transform towards a green economy. The organizational mechanism of the state policy for green economy development in Ukraine is offered, advantages and requirements to its development are substantiated.

Key words: *green economy, organizational mechanism, institutional environment, state policy, stakeholders, sustainable development.*

Постановка проблеми. Кризова ситуація, яка склалась на сьогоднішній день у сфері економічного розвитку через вплив пандемії, посилила нерівність та невизначеність, що значно ускладнює реалізацію Порядку денного 2030. Однак при цьому стає зрозумілим, що подальше усунення основних системних ризиків можливе саме завдяки інклюзивним, практичним та цілеспрямованим реформам та інвестиціям, які врівноважують соціально-економічні та екологічні пріоритети. Так, ПРООН, ОЕСР, PAGE та ряд інших організацій [4] підтверджують, що принципи «зеленої» економіки, засновані на добробуті, справедливості, достатності та ефективності, планетарних межах і належному управлінні, повинні визначати плани і дії по відновленню від наслідків пандемії.

Для того, щоб поточна ситуація послугувала фактором для позитивних системних змін, необхідною умовою є посилення співробітництва щодо реалізації необхідних реформ, а отже зростає роль інституційного середовища як головного інформаційного провідника та об'єднуючого владу, науку, підприємства, інвесторів, неурядові організації та інших стейкхолдерів інструмента. Отже, в цих умовах зростає і роль інституцій, задіяних у реалізації «зеленого» курсу кожної країни, яка полягає у посиленні відповідальності за фундаментальну перебудову застарілих систем і підходів. Саме тому розбудова подібного інституційного середовища для впровадження принципів «зеленої» економіки є актуальним питанням для українського суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ряд міжнародних організацій – ООН (ПРООН, UNIDO, UN-PAGE) [4], ОЕСД [2, 3], the Green Economy Coalition (GEC), the Green Growth Knowledge Partnership (GGKP), European Environmental Agency (EEA) і т.д. – проводять активну роботу щодо сприяння розвитку «зеленої» економіки і, зокрема, в частині розбудови відповідних інституцій, що дозволяє врахувати закордонний досвід розбудови «зеленої» економіки.

На сьогоднішній день можна констатувати відсутність цілої низки інституційних та структурних реформ, необхідних для розвитку «зеленої» економіки в Україні, що підтверджують українські дослідники Галушкіна Т. П., Мусіна Л. А., Потапенко В. Г. [8, с. 44]. Пошуку рішень цієї проблеми присвячено ряд наукових праць. Наприклад, Буркинський В. Б. та Хумарова Н. І. [6] пропонують інституційний механізм реалізації екологоорієнтованих стратегічних планів «зеленого» розвитку національної економіки, акцентуючи увагу на регіональному рівні. Однак варто зазначити, що актуальним залишається пошук рішень щодо побудови організаційного механізму розвитку «зеленої» економіки в Україні як дієвого середовища для узгодження та координації впровадження державної політики розвитку «зеленої» економіки в Україні на усіх рівнях управління.

Мета статті полягає у обґрунтуванні найбільш прийнятних шляхів розбудови організаційно-управлінських засад розвитку «зеленої» економіки в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні все більше усвідомлюється той факт, що традиційні структури державного управління недостатньо налаштовані на розв'язання сучасних соціальних та екологічних проблем, які потребують довгострокових, а не короткострокових рішень [10, с. 58].

Аналіз закордонного досвіду дозволив виявити різні варіанти розбудови інституційного середовища «зеленої» економіки.

Виявлено, що в деяких випадках створюються нові національні інституції для координування стратегій «зеленої» економіки (наприклад, Комітет з питань «зеленого» зростання при Президенті Південної Кореї та його філіали у регіонах [1]; Комітет державних секретарів з питань сталого розвитку в Німеччині, відповідальний за моніторинг прогресу щодо реалізації Національної стратегії сталого розвитку; Рада з переходу до «зеленої» економіки при Президенті в Казахстані для моніторингу та оцінки реалізації Концепції щодо переходу до «зеленої» економіки, Національний комітет зі зміни клімату у В'єтнамі, Національна рада зі зміни клімату в Індонезії, Національна міжміністерська рада з питань «зеленого» зростання в Камбоджі і т.п.).

Приклади інших країн свідчать про необхідність комплексного перетворення ряду державних інституцій для впровадження стратегій «зеленої» економіки. Наприклад, в Китаї Планом передбачене реформування інститутів управління навколишнім середовищем шляхом надання громадськості відкритого доступу до екологічної інформації, створення Національного комітету керівників з питань зміни клімату, енергозбереження та зменшення забруднення навколишнього середовища [3].

Досвід Канади [2] є прикладом розподілу обов'язків в області «зеленого» зростання та його заохочення через різні рівні державного планування. Всі рівні влади (федеральні, територіальні та муніципальні) беруть участь в боротьбі зі зміною клімату, оскільки навколишнє середовище є областю загальної юрисдикції. Провінції мають владу над енергетичною політикою, а також у багатьох інших областях, які впливають на зміну клімату, наприклад, в області землекористування, будівельних норм і правил та рішень щодо електропостачання. Кілька провінцій впровадили норми щодо вирішення проблеми викидів парникових газів у той час, як федеральний уряд впроваджує регуляторний план щодо їх зменшення за секторальним принципом, а також несе відповідальність за ведення переговорів на міжнародному рівні.

Комплексний механізм формування державної політики розвитку «зеленої» економіки [7, с. 77] обумовлює потребу у централізованій розробці державної політики розвитку «зеленої» економіки, тому вважається за необхідне формування відповідного організаційного механізму.

Досвід країн з трансформаційною економікою свідчить, що найбільш поширеним є підхід, який передбачає утворення окремого органу на рівні загальнодержавного управління. Так, погоджуючись з авторами дослідження [5] щодо необхідності створення Національної ради зі сталого розвитку, а також

Національного комітету з питань Цілей сталого розвитку (або агенції, служби) під керівництвом Кабінету Міністрів України, відзначимо, що такі кроки, безперечно, створять необхідні засади для трансформації державного управління та впровадження цілей сталого розвитку у державну політику, проте для реалізації стратегічного підходу щодо формування та реалізації державної політики розвитку «зеленої» економіки введення таких змін є недостатнім.

Очевидною є потреба у створенні найвищої владної інституції, яка, зокрема, забезпечуватиме співробітництво та координацію на національному рівні щодо формування та впровадження державної політики розвитку «зеленої» економіки, до основних завдань якої варто віднести:

- встановлення пріоритетів розвитку «зеленої» економіки для усіх профільних міністерств;

- забезпечення безпосередньої підтримки та координації процесу формування та впровадження державної політики розвитку «зеленої» економіки задля досягнення горизонтального узгодження з різними сферами державної політики;

- затвердження планів заходів щодо досягнення цілей «зеленої» економіки;

- сприяння просуванню нових підходів до розробки та реалізації політики через державні органи влади;

- забезпечення ефективного зворотного зв'язку між різними рівнями влади.

Така інституція може бути створена у вигляді окремого підрозділу Національної ради зі сталого розвитку, що дозволить забезпечити повну інкорпорацію «зеленої» економіки у національні рамки сталого розвитку, досягти порозуміння й консенсусу на найвищих рівнях влади та закріпити на найвищому рівні можливість впливу на формування й коригування політики розвитку «зеленої» економіки міністерствами та іншими виконавцями.

Оскільки у безпосередній розробці державної політики розвитку «зеленої» економіки залучено практично усі міністерства (деякі більшою мірою, деякі – меншою), виникає потреба у оперативному їх консультуванні та забезпеченні дотримання належного рівня організації процесу реалізації відповідної політики. Для цього доцільним є створення спеціального міжміністерського консультативно-дорадчого органу – Центру розвитку «зеленої» економіки до основних завдань якого мають бути віднесені:

- забезпечення належного рівня організації процесу формування та впровадження державної політики розвитку «зеленої» економіки;

- координація процесу формування та впровадження державної політики розвитку «зеленої» економіки;

- надання широкомасштабної консультаційної підтримки та за потреби – організація супроводу відповідних проєктів;

- сприяння проведенню роботи усіма міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади щодо впровадження «зеленої» економіки у існуючі документи стратегічного планування розвитку;

- підготовка пропозицій щодо планів заходів із досягнення цілей «зеленої» економіки;

- моніторинг стану виконання міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади завдань, передбачених планами заходів щодо досягнення цілей «зеленої» економіки;

аналіз результатів виконання міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади завдань, передбачених планами заходів щодо досягнення цілей «зеленої» економіки.

Варто враховувати, що розроблена та узгоджена на рівні уряду політика розвитку «зеленої» економіки набуває практичного впровадження на адміністративно-територіальному рівні, де відбувається безпосереднє виконання стратегічних рішень та пріоритетів. Відповідно до Закону України «Про засади адміністративно-територіального устрою України» передбачено утворення трирівневої системи територіального устрою України, до якої входять регіональний рівень (АР Крим і області), субрегіональний рівень (райони) та базовий рівень – громади [9]. Існує високий ризик того, що досягнення цілей та завдань «зеленої» економіки на цих рівнях буде занадто складним та не результативним через ряд характерних проблем багаторівневого управління та територіального розвитку, серед яких основними є такі:

- обмеженість фінансових можливостей територіальних одиниць через високу частку централізації їх витрат (близько 78%) та доходів (близько 70%);
- рівень залученості регіонів та, відповідно, обізнаності щодо імплементації Угоди про асоціацію з ЄС, впровадження Цілей сталого розвитку та інших загальнодержавних політичних процесів на шляху до сталого розвитку залишається занадто низьким, що унеможливує впровадження сучасних підходів управління та широкомасштабного визнання «зеленої» економіки ключовим вектором розвитку;
- високий рівень зношеності інфраструктури як в цілому, так і у розрізі окремих територій перешкоджає впровадженню заходів щодо безперешкодної трансформації існуючої системи господарювання у бік «зеленої» економіки та вимагає значних фінансових інвестицій, які перевищують бюджетні можливості територій;
- диференціація територій за галузевою, природно-екологічною, соціальною та іншими складовими ускладнює застосування універсальних механізмів і підходів щодо розвитку «зеленої» економіки.

Отже, з метою нівелювання зазначених загроз та підвищення спроможності адміністративних територій до трансформації у бік «зеленої» економіки пропонується у якості пілотних проєктів на базі Центрів розвитку місцевого самоврядування створити агенції розвитку «зеленої» економіки, які б підпорядковувались Центру розвитку «зеленої» економіки та виконували наступні функції:

- сприяння розробці регіональних стратегій і програм розвитку «зеленої» економіки, а також перегляду існуючого стратегічного нормативного забезпечення розвитку регіонів та його вдосконалення;
- забезпечення підвищення кваліфікації та обізнаності органів регіонального й місцевого самоврядування щодо можливостей та перспектив «зеленого» розвитку;
- проведення заходів щодо популяризації та підтримки «зеленого» економічного розвитку територій серед громадськості;

- складання реєстрів «зелених» проєктів, які впроваджуються або плануються до впровадження у регіоні;
- забезпечення супроводу реалізації «зелених» проєктів на усіх етапах життєвого циклу;
- пошук та забезпечення залучення позабюджетних, в т.ч. міжнародних, джерел фінансування процесу розвитку «зеленої» економіки регіонів;
- координація відносин між регіональними органами влади та іншими державними інститутами, які приймають участь у реалізації «зелених» проєктів;
- моніторинг процесу реалізації політики розвитку «зеленої» економіки у межах території;
- розробка пропозицій щодо вдосконалення процесу реалізації відповідної політики.

Таким чином, конкретизація відносин управління в рамках організаційного механізму формування державної політики розвитку «зеленої» економіки в Україні матиме наступний вигляд (рис. 1).

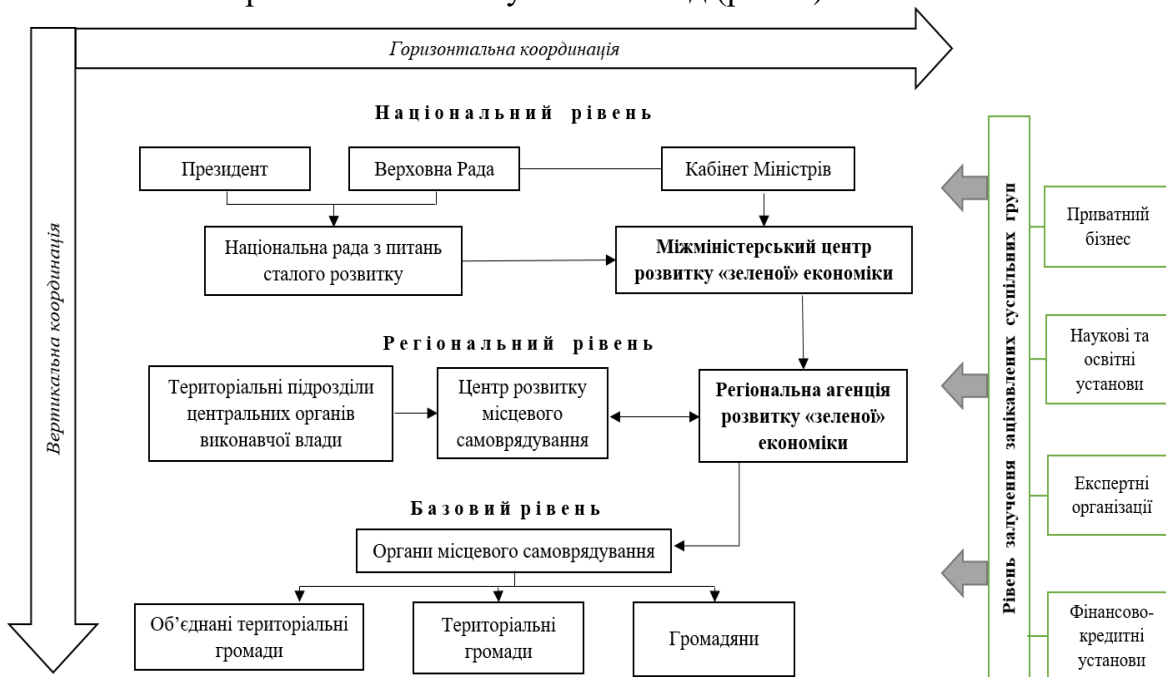

Рис. 1. Схема організаційного механізму формування державної політики розвитку «зеленої» економіки України

Найвищим, національним рівнем є рівень розробки державної політики, тому ключовими стейкхолдерами в цьому процесі є Президент, Верховна Рада, Кабінет Міністрів України. На регіональному (субрегіональному) та базовому рівнях відбувається виконання державної політики, визначеної на попередньому рівні. Загалом, передбачається наступний розподіл функцій між згаданими стейкхолдерами, які взаємодіятимуть з Національною радою зі сталого розвитку, Міжміністерським центром розвитку «зеленої» економіки та Регіональними агенціями розвитку «зеленої» економіки:

- Президент – координація діяльності органів державної влади, контроль за дотриманням конституційних положень;
- Верховна Рада України – визначення політичного курсу, формування законодавчого забезпечення;
- Кабінет Міністрів України – забезпечення державного регулювання, реалізації державної політики через відповідні механізми, розробка, координація та оцінка виконання програм, прогнозування;
- територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади – забезпечення координації управління на відповідному рівні, надання адміністративних послуг, соціальний захист, здійснення контролю (нагляду);
- Центри розвитку місцевого самоврядування – просування політичних реформ та їх підтримка на місцях, поширення досвіду, сприяння у акумулюванні ресурсів, сприяння у формуванні діалогу з органами влади національного рівня;
- органи місцевого самоврядування – апробація та реалізація політики, пристосованої до місцевих умов, забезпечення розвитку, акумулювання та перерозподіл ресурсів, планування та моніторинг розвитку, надання послуг, управління відповідною власністю, забезпечення громадської безпеки.

Отже, характерними особливостями організаційного механізму державної політики розвитку «зеленої» економіки є: сприяння реалізації проблемно-орієнтованого підходу в рамках стратегічного управління процесом розробки й реалізації державної політики, гнучкість та адаптивність, оперативність, нівелювання дублювання функцій, максимальне залучення органів місцевого самоврядування (децентралізований підхід), упорядкування та оптимізація міжвідомчих комунікацій, забезпечення узгодження з інституційними реформами, що обумовлені євроінтеграційними зобов'язаннями України.

При розробці організаційного механізму державної політики розвитку «зеленої» економіки варто враховувати такі вимоги:

- необхідне інституційне забезпечення має бути максимально швидко впроваджено у практику, що дозволить невідкладно розпочати реалізацію державної політики розвитку «зеленої» економіки;
- з огляду на потребу у залученні широкого кола стейкхолдерів та зацікавлених осіб до процесу формування державної політики розвитку «зеленої» економіки, мають бути розроблені відповідні механізми залучення та заохочення активної участі органів влади, громадянського суспільства, бізнесу, освітніх організацій;
- з метою економії часу й ресурсів відповідальні за розробку та впровадження державної політики інституції мають у своїй роботі використовувати сучасні засоби й технології комунікації, зокрема, реалізовувати інтерактивну підтримку стейкхолдерів, які працюють на рівні виконання стратегічних пріоритетів, у прийнятті рішень та забезпечувати супровід їх реалізації;
- значна увага має приділятися доведенню знань і досвіду до стейкхолдерів, які працюють на рівні виконання стратегічних пріоритетів, що у підсумку сприятиме формуванню єдиного бачення розвитку «зеленої» економіки».

Таким чином, перевагами запропонованого організаційного механізму є створення умов, за яких розробка державної політики розвитку «зеленої» економіки відбуватиметься на засадах розумної спеціалізації, створення передумов для експериментального впровадження інноваційних методів та інструментів управління, доступ до ефективних каналів комунікації на всіх рівнях. У кінцевому підсумку за умов запровадження запропонованого організаційного механізму стане можливим створення передумов щодо формування «зелених» економічних кластерів на території реалізації відповідних пілотних проєктів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Подолання будь-якої невизначеності можливе за рахунок ефективної колаборації та поінформованості, тому зменшення системної вразливості досягається завдяки таким політичним реформам, які передбачають спільну роботу над побудовою соціальної, економічної та екологічної стійкості. В контексті сталої траєкторії розвитку на засадах дотримання принципів «зеленої» економіки одним із першочергових кроків має бути розбудова інституційного середовища. Аналіз закордонного досвіду показав, що найбільш дієвим є підхід із утворенням окремого органу на рівні загальнодержавного управління. З огляду на це рекомендується конкретизувати відносини управління в рамках організаційного механізму формування державної політики розвитку «зеленої» економіки в Україні, який дозволить забезпечити узгодження та координацію впровадження державної політики розвитку «зеленої» економіки в Україні на усіх рівнях управління на засадах запобігання протиріччю, широкої залученості стейкхолдерів, врахування поточних реформ, чіткого розподілу функцій та орієнтації на застосування сучасних інформаційних технологій. Подальші дослідження варто присвятити конкретизації та удосконаленню відповідного нормативного забезпечення процесу розвитку «зеленої» економіки в Україні.

Література:

1. Jacob, K., Kauppert, Ph. and Quitzow, R. (2013). Green Growth Strategies in Asia. Drivers and Political Entry Points. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/iez/10403.pdf>.
2. OECD (2014). OECD Economic Surveys. Canada. URL: http://www.oecd.org/eco/surveys/Overview%20_CANADA_2014.pdf.
3. OECD (2015). Green growth in action: China. URL: <http://www.oecd.org/greengrowth/greengrowthinactionchina.htm>.
4. UNDP (2020) Global institutions unite for a green and fair COVID recovery. URL: <https://www.undp.org/content/undp/en/home/news-centre/news/2020/global-institutions-unite-around-key-actions-for-green-and-fair-.html#>.
5. Аналіз державних стратегічних документів України щодо врахування адаптованих для України Цілей Сталого Розвитку до 2030 року: Аналітична доповідь. Київ: Інститут суспільно-економічних досліджень, 2017. 84 с.
6. Буркинський Б. В., Хумарова Н. І. Інституційний механізм реалізації екологоорієнтованих стратегічних планів розвитку національної економіки. *Екологічні науки*. 2013. № 2. С. 139–148. URL: <http://www.ecoj.dea.kiev.ua/archives/2013/3/18.pdf>.

7. Кумачова А. С. Обґрунтування підходу до формування механізму державної політики розвитку «зеленої» економіки в Україні. *Вчені записки Таврійського національного університету імені І. І. Вернадського*. Серія «Державне управління». 2018. Том 29 (68). № 4. С. 74–78.

8. Основні засади впровадження моделі «зеленої» економіки в Україні: навч. посіб. / Т. П. Галушкіна, Л. А. Мусіна, В. Г. Потапенко та ін.; за наук. ред. Т. П. Галушкіної. Київ: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 154 с.

9. Проект Закону України «Про засади адміністративно-територіального устрою України». URL: <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/rozvytok-mistsevoho-samovryaduvannya/reformuvannya/proekti-normativno-pravovih-aktiv-rozrobleni-minregionom/proekt-zakonu-ukrayini-pro-zasadi-administrativno-teritorialnogo-ustroyu-ukrayini/>.

10. Ульянченко Ю. О. Державне регулювання розвитку «зеленої» економіки як складова забезпечення економічної безпеки. *Збірник наукових праць Донецького державного університету управління «Сучасні проблеми державного управління в умовах системних змін»*. Серія «Державне управління». 2018. Т. XIX, вип. 307. С. 56–62.

References:

1. Jacob, K., Kauppert, Ph. and Quitzow, R. (2013). Green Growth Strategies in Asia. Drivers and Political Entry Points. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/iez/10403.pdf>.

2. OECD (2014). OECD Economic Surveys. Canada. URL: http://www.oecd.org/eco/surveys/Overview%20_CANADA_2014.pdf.

3. OECD (2015). Green growth in action: China. URL: <http://www.oecd.org/greengrowth/greengrowthinactionchina.htm>.

4. UNDP (2020) Global institutions unite for a green and fair COVID recovery. URL: <https://www.undp.org/content/undp/en/home/news-centre/news/2020/global-institutions-unite-around-key-actions-for-green-and-fair-.html#>

5. Analiz derzhavnykh strategichnykh dokumentiv Ukrainy shhodo vrakhuvannya adaptovanykh dlja Ukrainy Cilej Stalogo Rozvytku do 2030 roku: Analitychna dopovidj. Kyjiv: Instytut suspiljno-ekonomichnykh doslidzhenj, 2017. 84 s.

6. Burkyns'kyj B. V., Khumarova N. I. Instytucijnyj mekhanizm realizaciji ekologhoorijentovanykh strategichnykh planiv rozvytku nacional'noji ekonomiky. *Ekologhichni nauky*. 2013. # 2. S. 139–148. URL: <http://www.ecoj.dea.kiev.ua/archives/2013/3/18.pdf>.

7. Kumachova A. S. Obgruntuvannya pidkhodu do formuvannya mekhanizmu derzhavnoji polityky rozvytku «zelenoji» ekonomiky v Ukraini. *Vcheni zapysky Tavrijs'kogho nacional'nogho univertsytetu imeni I. I. Vernads'kogho*. Serija «Derzhavne upravlinnja». 2018. Tom 29 (68). # 4. S. 74–78.

8. Osnovni zasady vprovadzhennja modeli «zelenoji» ekonomiky v Ukraini: navch. posib. / T. P. Ghalushkina, L. A. Musina, V. Gh. Potapenko ta in.; za nauk. red. T. P. Ghalushkinoji. Kyjiv: Instytut ekologhichnogho upravlinnja ta zbalansovanogho pryrodokorystuvannya, 2017. 154 s.

9. Proekt Zakonu Ukrainy «Pro zasady administratyvno-terytorialnogho ustroju Ukrainy». URL: <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/rozvytok-mistsevoho-samovryaduvannya/reformuvannya/proekti-normativno-pravovih-aktiv-rozrobleni-minregionom/proekt-zakonu-ukrayini-pro-zasadi-administrativno-teritorialnogo-ustroyu-ukrayini/>.

10. Uljjanchenko Ju. O. Derzhavne rehuljuvannja rozvytku «zelenoji» ekonomiky jak skladova zabezpechennja ekonomichnoji bezpeky. Zbirnyk naukovykh pracj Doneckkogho derzhavnogho universytetu upravlinnja «Suchasni problemy derzhavnogho upravlinnja v umovakh systemnykh zmin». Serija «Derzhavne upravlinnja». 2018. T. KhIKh, vyp. 307. S. 56–62.

The article proves that plans and actions to recover countries' economies from the effects of a pandemic should be determined in the light of the principles of a green economy based on prosperity, justice, sufficiency and efficiency, planetary boundaries and good governance.

The analysis of foreign experience revealed different options for building the institutional environment of the green economy, in particular by creating new national institutions to coordinate the strategies of the green economy; through a comprehensive transformation of a number of state institutions to implement green economy strategies; by allocating responsibilities for green growth and encouraging it through different levels of government planning.

It is noted that the complex mechanism of the state policy formation for green economy development causes need in the centralized development of the state policy for green economy. In view of this, the need to establish the highest government institution is specified, which, in particular, will ensure cooperation and coordination at the national level on the formation and implementation of state policy for the green economy, the creation of a special inter-ministerial consultative advisory body is justified.

Particular emphasis is placed on taking into account the problems of multilevel governance and territorial development within such a mechanism, formulates the basic requirements for its development to eliminate these threats and increase the capacity of administrative territories to transform towards a green economy.

The organizational mechanism of formation of the state policy for green economy development in Ukraine is offered, its characteristic features are: assistance in realization of the problem-oriented approach within strategic management of the state policy process of development and realization, flexibility and adaptability, efficiency, prevention of functions duplication, self-government (decentralized approach), streamlining and optimizing interdepartmental communications, ensuring coordination with institutional reforms conditioned by Ukraine's European integration commitments.